

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

L ante V

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107476)

ne Thapfi, cujus meminit Strabo libro ultimo.
LORYMIA, Ἰερόλυμα. Locus est Cariae & regione Rhodi insulae.

LOS, Ἰνσὺλα, Insula circa Thessaliam, insularis Lous, Steph.
LOTIS, Ἰδία, Nymphæ nomen est, quæ Priapum fugientem, in arborem loton hincur transformata. Ovid. 9. Metam.

Lotis in hanc nymphæ fugientis obscena Priapi, contulerat veritas icivato nomine vultus.

LOTHOPHAGI, περὶ κορυφῆς, Populi in Africa apud Syretes, à loro nomen sortiti, quod arboris ejus fructu credantur vicitate: cujus cibus ita est dulcis, ut advenia incutiat patriæ oblivionem. Itaque quum Vlyssis loci delati in Africâ essent, & lotum gustassent, vix inde abduci poterant, ut placet Homero lib. 9. Odyss. Vide LOTOS.

LOVANIVM, [Germ. lōvm.] Brabantia urbs, archigymnasio celeberrima.

LOXIAS, Λοξίας, Apollo dictus est, vel propter obliqua & tortuosa responsa, quæ hujus vates reddebant, quòd facilius consultoribus imponerent: vel quòd Apollo id est, Sol, Zodiacû oblique periret: ἄσπερ enim Græcis obliquus est.

Lubecum, Saxonie urbs potens. [Germ. lubeck.]

LUCIA, [Lucia, Ger. Ein Star in die Nacht landtschafft.] Civitas Tuscanâ, à qua Lucullus dicitur, qui eam urbem incoluit, vulgò etiam hodie Lucia. Dicta à Lucumone Hetrusco, tum rege. De hac Strab. lib. 5: Luca urbs est ad montes Lunæ incumbentes, ubi plerumq; vicatim habitant: regio tamè viorum probitate floret itaq; robur militare hinc magnum educitur, & equitum multitudo, ex quibus Senatus militares capit ordines.

LUCANI, Λυκανία, Populi Italiae à Samnibus oriundi, secundum mare extenfi. Silaro fluvio à Picentibus, à Brutiis dirempti: quorum oppida præcipua fuerunt, Vela, Paxillum, & Buxentum, aliaq; nonnulla. Plin. lib. 3. cap. 4. Hor. lib. 2. Serm. Sat. 8: Lucanus an Appulus anceps.

LUCANUS, Nomen proprium Poetæ, nepotis Senecæ, viri undecunque doctissimi, & gravissimi Tragediarum scriptoris. Hic bellum civile inter Cæsare & Pompejum gravissimo carmine per scriptum. Item Orpheum Tragediam, multaque alia quæ hodie non extant. Perit incisa iussu Neronis vena, jam Consul designatus: propterea quòd inter eos nominatus esset, qui cum Pisonæ conjurarent. Vide latius vitæ ejus apud Cninium.

Lucana, Vide in APPEL.

LUCENTIA, Citerioris Hispania urbs, & Romanorum quondam colonia, ut scribit Pomponius Mela, lib. 2.

LUCENTUM, Hispania Tarraconensis oppidum à superiore diversum, quòd Ptolem. lib. 2. cap. 6. statuit supra Carthaginem, Occalum versus.

LUCERES, sive Lucetius, Tertia pars erat populi Romani tempore Romuli Romani regis. Cõstat enim, autore Livio, receptis jam in urbem Sabinis, populiq; aucto, Romulum omnem populum in tres seceville tribus: quarum una Tancusium appellata est à T. Tatius Sabinorû duce: altera à Romulo Ramensium; tertia Lucetû à Lucero Tuscorû rege (ut refert Varro) qui pugnanti adversus Tatium Romulo suppetias tulit.

LUCERIA, Λυκερῖα, urbs Apuliae, Aufonium colonia. Plin. libro 5. cap. 11.

LUCERIUS, Λυκερῖος, Ardea rex, qui auxilio fuit Romulo adversus Tatium.

Lucerna, Vna ex primariis sive levis Helvetici urbibus.

LUCETTUS, Λυκετῖος, Dicitur esse Ioviter, à luce quâ præillare hominibus putabatur. Sic Iuno Lucetia, quòd lucis causâ sit, parturientes adjuvans.

LUCILIUS, Poetæ vetustissimi nomē, patria Auruncani, qui primus Latinoiû Satyrâ scribere aggressus est. Obiit apud Neapolim anno ætatis suæ quadragesimo sexto, publicoq; funere clatus est. De Lucilio vide Quint. lib. 10, & Horat. lib. 1. Serm. Sat. 4: Hinc omnis pendet Lucilius hocce secutus, &c.

LUCINA, pen. prod. [Lucina, Ger. Juno die Göttin der Kinder geburt.] Dea, partuum præfes: teste Servio, quæ & Iuno dicitur & Diana. Terentius in Andria Iuno Lucina fer opem. Virgilius in Pollione: Casta fave Lucina, tuas jâ regnat Apollo. Atq; hic quidem accipitur pro Diana. Cic. lib. 2. de Nat. deor. Quum Luna à lucido nominata sit: eadem est enim Lucina. Itaq; ut apud Græcos Dianam, eamq; Iuferam sic apud nostros Iunonem Lucinam in pariendo invocant: quæ eadem Diana omniyaga dicitur, non à venando, sed quòd in septem numeratur tanquam vagantibus. Dicta Lucina, quòd partû ferat in lucem. Plin. lib. 16. cap. 44. putat Lucinam dici, quòd oculis præsit & luci. Sunt qui à lucco deducant, qui Romæ Iunoni facer est in Exquilis. Ovid. li. 2. Fast. Gratia Lucine, dedit hec tibi nomina lucis: Aut quia principiu tu dea lucis habes. Lucina, Prænomen est Romanis familiare: quòd idcirco illi,

qui primò hoc prænomine fuit appellatus, impostum creditur, quòd prima luce esset natus. Lucius Ostius tempore bellorum civilium patrem suum proscriptum, quem Triumviri ad supplicium perquirebant, latente prodidit, ut ejus bona acciperet. Autor Plutar. Est etiam Lucius piscis nomen: cujus solus Aufonius meminit in Mosella: Lucius obscuras vulva cenoq; lacunas Obsidet hic, nullos mensatur lectus ad usus Ferevet humosis olido nitore popinis.

LUCRETIÀ, [Germ. Ein hauffram Collatin, ein teufel Römisch Weib.] Romane castitatis præcipuum lumen, filia Triopitini Præfecti urbis, & uxor Collatini: quam Sext. Tarquinius, quum precibus exorare non posset vi oppressit: stricte enim gladio in cubiculum iruens mortem minabatur, ni voluntati suæ obsequeretur: addebatq; se cum mortua jugulatum ferunt positurum, ut in foetido adulterio necata diceretur: quibus minis illa petterita, ut infamie suspitione effugeret, expugnari sese passa est. Quo facto convocatis patre, marito, ceterisq; amicis obortis repente lacrymis, tyranni flagitium detexit, & educto cultro, quem sub veste occultum habebat, sese statim confodit. Quæ se non pater cû marito & ceteris amicis, populo ad arma concitato, reges expulerunt. Vide hæc latius apud Livium ad finem lib. 1. ab Urbe. Mart. Ede videbaris, farcor, Lucretia nobis, &c.

LUCRETIIUS, pen. cor. Mons fuit in Sabinis: de quo Horat. lib. 1. Carm. Velox Amcenû sepè Lucretiæ Murat Lyceo Faunus.

LUCRETIVS, Poetæ antiquissimus, Cicerone xij. annis natu minor. Scripsit de rerû natura libros sex, qui etiâ hodie leguntur. Extat honorificu de eo elogium apud Ovidium in Eleg. Carmina sublimis tunc sunt peritura Lucreti, Exitio terras quum dabit una dies.

Lucrinum, Dauniorum est oppidû in Apulia, ut scribit Strabo lib. 6, & Pomponius lib. 2.

LUCRINUS, pen. prod. Λυκρινος, Lacus Campanie in sinu Bajano, contra Puteolos, propinquus Averno lacui ad eò, ut in maximis quandoq; tempestatibus conjungi soleant. Dicitur à lucro, ut vulgò creditur, propter multitudinem piscium, qui ibi capiebantur. De istroq; Martialia: Dû modo Lucrino, modo se perennit Averno.

LUCRATIUS, Romanus civis fuit, qui primo Punico bello trecentis navibus adversum Pœnos profectus, sexcentas eorum naves comæditibus & aliis & oneribus impeditas apud Aegares inter Siciliam, & Africam depulsi, finemque bello imposuit: pacem petentibus hæc condicione concessit, ut Sicilia, Sardinia, & ceteris insulis inter Italiam, Africamq; decederent, Hispania citra Iberum fluvium abstineret.

LUCULLUS, Λυκουλλος, Pœpuli, & Ciceronis æqualis: qui in Questura amplissimum populo munus edidit. Prætor Africa obtinuit: Adversum Mithridatem milium collegam suum Cortâ Caledone obsellam liberavit: Cyzicû obsidione solvit: Mithridatis copias sero & fame afflixit, eumq; regno expulsi quem iussu cum Tigrane rege Armenic bellum instaurantem magna felicitate superavit. Delicis omnibus affluens, maxime signorum & tabularû amore flagavit. Ingravescente deinde ætate, quum jam delipere cõpisset, tutela ejus M. Lucullo fratri permissa est. Vide Plutarchum in Lucullo. Cic. Acad. 2. in principio.

LUCIMONES, Λυκιμόνες, Olim dicti sunt Tusci quidam: qui, quòd Romulo adversus Sabinos suppetias tulissent, in civitate recepti, Lucretianum tribui nomen fecerunt. Autor Varro.

LUCUS AUGUSTI, Ptolemæo lib. 2. cap. 6. Vrbis Caprorum, in tractu Hispania Tarraconensis, quam Augusti tum Pom. Mela nominat.

LUCUS FERONIAE, Oppidum est Tusciae mediterraneum, non procul à Luca, teste Ptolem. lib. 3. cap. 5.

LUCENTIVM, sive potius Leventinum, Britannia urbs, Ptolem. lib. 2. cap. 3.

LUGDUNUM, [Lugdunum Stephano. Germ. leon.] Emporiu est totius Gallia Celticae longè celeberrimum, à quo ea pars Gallia Lugdunensis dicta est, à L. Manatio Planco, dum Gallia Comata præellet, conditum in colle supra confluentem Rhodani & Araris imminente: ubi etiam hodie non obscura antiquæ urbis extant vestigia. Strabo lib. 4. Lugdunû in colle conditum, ubi Arar amnis Rhodano iunissetur, Romano tenetur imperio: ampliori quoq; dignitate virorum secundû Narbonem affluens, quibus usui magno est emporium. Ibi quoq; Romani duces aurum numisma, argentumq; signant. Lugduni etiam templum fuit communi universæ Gallie impensa extructum, & Cæsari Augusto consecratum, ea parte ante urbem. ubi amnes confluant: ibiq; ara dignitatis eximia erat, genitum sexaginta titulo insignis: dicitur ibi totidem gentiu simulacris. Hæc Budæus de Assè. Fuit præterea hæc civitas celebribus mundanis insignis, ad quas totius Gallie populi ad emendum, & vendendum conveniebant: unde etiam hodie locus ille in quo olim situm fuit Lugdunum, Fos

rem Venere appellatur. In hac etiã urbe à Caligula Cæsare (ut in vita ejus cap. 20. testatur Suetonius) institutum fuit certamen Latinæ, Græcæq; facundie. Quo certamine fuerant victoribus præmia victos contulisse, eorundem & laudes componere coactos. Eos autè qui maximè displicuissent, scripta sua spògia, linguaq; delere iussos, nisi ferulis verberari, aut flumine proximo mergi maluissent. Huc spectasse videtur Luvenalis, quum de Rhetore loquitur ad aram Lugdunensem dicturo. Ea autem urbs tam insignis, totq; egregius ornamentis nobilitata, teste Seneca in Epistolis, sub imperio Neronis, centesimo anno, à quo fuerat condita, una nocte conflagravit. Hodie verò Lugdunum in plano situm est, magna sui parte Rhodano & Arari fluminibus inclusum, nulli Christiani orbis angulis incognitum. Vulgò Lian.

Lunã. [Germ. Ein Star in Hetrurien am Meer getegen bey deren man schen weit Marmelstein grabt. Vulgò Lunã.] Hetrurix oppidum ad mare situm, secundissimis candidi marmoris fodinis, quod ab eo Lunense dicebatur, olim nobilitatum. Plin. lib. 36. cap. 6. Adjecit idem Nepos, Mamurram totis ædibus, nullam nisi è marmore columnam habuisse, omnes solidas è Caristio, aut Lunensi. Lincæus lib. 1.

quorum qui maximus ævo, Arvus incoluit deserta moenia Lunæ.

Lunensium casus. [Germ. Lunensier Käse / sendt gut vnd seist.] A Luna urbe nomen accepit, quæ fuit in ea parte Hetrurix, quæ Ligurix proxima est. Erat autè hoc casei genus sola magnitudine laudatum, ut quod librato mille pondus nonnunquam æquaret unde inter fervorum obsonia refertur à Mart. lib. 14. Caseus Hetrurix signatus imagine Lunæ Præstabit pueris prandia mille tuis. Plin. lib. 11. ca. 42. Mistrum Hetrurix atq; Ligurix confinium Lunensem mittit, magnitudine conspicuum: quippe & ad singula millia pondo premitur.

Lunæ promontorium, Hetrurix promontorium est, non procul à Mæcea fluvio: cujus meminit Ptolemæus lib. 3. ca. 1. ad hunc usq;.

Lunarium, Promontorium Lalesanorum in Hispania Tarraconensi: cujus meminit Ptolem. lib. 2. cap. 6. Alio nomine, Mons Iovis.

Lunenburgum, Vide MARONIS.

Lupercal, à Lupa dicitur, Locus sub Palatino monte, sacratu ab Evandro Patri Deo Arcadiæ, qui Licæus vocatur, eo quod non sinat lupos in oves foveat. Quavis quidam ita appellatum vellint, quod Lupa ibi Remum & Romulum nutriti sit, Lucæus. Ovid. 2. Fastor.

Illà loco nomen fecit, locus ille Lupercal: Magna dati nutrix præmia lactis habet.

Lupercalia, [Lupercalia. Ger. Bist so im Homung zu Ehren des Hyrtengoss Panes gehalten wurdet.] Solemnia quædam sacra dicebantur, quæ mense Februario à Lupercis fiebant in honorem Panos pastorum Dei. Cic. ad Quint. Frat. lib. 2. Hodietni diei res gestas Lupercalibus habebis. Servius enarras illud Virg. lib. 2. Aen. Hic exultantes Salios, nudosq; Lupercos. Quum inquit, in honorem Panos Lupercaliorum solennitas celebraretur, pecora Romanorum subitò à latronibus rapta sunt. Illi projectis vestibus, persecuti sunt latrones, quibus oppressis, & receptis animalibus, propter rem à nudis prospere gestam, consuetudo permansit, ut nudi Lupercalia celebrarent.

Luperci. [Germ. Pfaffen des Hyrtengotts Panos / welche auf seinen Bistlen standend durch die Stadt Rom liefen.] Sacerdotes erant Panos pastorum Dei, qui Lupercaliorum die nudi per urbem cursitabant, prænantiumq; mulierum manus, uterosq; caprina pelle ferebant: qua re & fecunditatem, & facilem partum fieri putabant. & Dicit autè creduntur Luperci à Pane Deo pastoru, cui sacra & ritus faciebant in Lupercali. Græci enim Panos vocant Lycæum, deducto nomine λυπερος: hoc est, à lupo quod oves à lupis tueri credebatur. Vel à Lycæo monte Arcadiæ, in quo Pan colebatur. Ovid. 2. Fast. Quid vetat Arcadiæ dictos de monte Lupercos? Faunus in Arcadia templa Lycæus habet. Cic. 2. Phil. infestatur M. Antonium quod in Lupercalibus, in quibus sedebat Cæsar amictus toga purpurea, in sella aurea coronatus, se Lupercum exhibuere.

Lupia, Germaniæ fluvius Pomponio lib. 3. Conjectura est, inquit Vadianus in Melan, eum esse, quem hodie Necharum vocant, qui haud longè à Danubii fontibus ortus, per Vvirtembergensem ducatum lapsus, moxq; in oceanum versus, Rhenum seorsum illabitur. Strabo longè secus quàm Pomponius, Lupiam in Visurgim deserti ait, ut Lupia nomine non Necharus, sed is amnis, quem hodie Fuldam vocant, intelligatur. Tacitus (ad eò in tantilla variant scriptores) lib. Augustæ historiæ 2: Lupiam vocat amnem non in Rhenu, sed in Oceanu elapsam. Hæc Vadianus. Cujus viri alioqui diligentissimi lapsum tam supinum satis mirari non possum, præsertim in suæ Germaniæ chorographia: Constat enim Lupiam Bructe-

rorum (hodie Vveißböhles appellant) fluvium esse, qui etiam hodie nomen retinet, ut tantummodo in imurato, nò procul à Badenboma nascentem, ad cujus caput extat oppidulum, quod Germani sua lingua Wveißböhles quasi Lixia fontis appellant: aliudq; circa mediū fere fluminis tractum videtur oppidulum, quod eodem cum fluvio nomine Lupiam commutabitur autem in Rheum (quod & Mæa alicubi) circa Verulam ager Cliventis oppidum.

Lupurdum, Ptolemæo lib. 2. cap. 11. Urbs Germaniæ, hodie Myssa. Vulgò Bussen.

Lusitania, nix, [Lusitania. Germ. Das Königreich Portugalia Hispanien.] Tertia Hispaniæ pars, ad Septentrionem Duonamæ à Tarraconensi provincia, ad Austrum à Bætica Anaflavio dirempta: cujus descriptionem vide apud Plin. lib. 4. cap. 21. & Ptolemæum lib. 2. cap. 7. Strabo tamè lib. 3. Lusitaniã ad Austrum Tago fluminis terminat. Distant autè voluere Lusitaniam à Lusit. & Lyfa Liberti patris comitibus, qui eum bacchantes in Hispaniam secuti sunt, ut tradit Plin. lib. 3. cap. 1. Hod è Portugaliã appellant.

Lusitania, [Lusitania. Germ. Ein Fluss in Thetabia / in welchem Jupiter Jun erben mab sel gebadet haben.] Arcadia fluvius insignissimus, Corthyam vicum præto flucens, in quo Iovem primum ablutum fuisse Arcades asserunt: unde & nomen accepit putatur. V. de Oribi Rhod. lib. 18. cap. ult. & Puit & Lusus quidam, M. tui è: sorore nepos, qui quum Trebonio generulo adolescentulo vim asserere conatetur, ab eodem occisus est. Valer. lib. 6. cap. 14. Clusium appellat.

Lusitania, [Lusitania. Ptol. lib. 3. ca. 1. Calabrix urbs, Lupia Plinio. Lusit. Lusit. Urbs Arcadia, ubi Melampus Prati filius Iovis, & ab infania liberavit. Civis Lusit. Lusit. Lusit. Steph.

Lusitania, [Vulgò Lusit. Germ. Paros die hontstait in Brandenb.] Parisiorum urbs celeberrima, primum in Sequana insula condita, nunc præter insulam utraq; ripam latissimè occupans ædificia, cumq; maximè Europæ urbibus magnitudine certans & frequenter, Græci λυκαίνας nominant, à panetum (ut quidam existimant) albedine. Meminit hujus ab his Strabo libro 4.

Lutsemburgum. [Germ. laqsburg.] Urbs in Gallia Belgica sita.

L. ante Y.

Lyæus, xi, pen. prod. [Lyæus. Germ. Ein paxen hant die des Weins.] Vnum ex Iberici patris cognom. ab usum è impo situm, quod immoderatus vini usus panat Lyæus: hoc est, aia & seditiones. Aut certe Lyæus à λυπερος: hoc est, a lupo quod ab eo quod ebriorum membra solvat: unde & immoderatus à Græcis cognominatur. Virg. lib. 4. Aen. Legifera Coreri, Phæboq; patriq; Lyæo.

Lyæus, a, um, pro Lyæus. Virg. 1. Aen. Regales inter mentes, laticemq; Lyæum.

Lycibetius, beti, pen. prod. λυκεβητης Suidæ, Atticæ moni est, apud Plin. lib. 5. cap. 7.

Lycæa, λυκαία, Sacra erant in Lycæo Arcadiæ: mōre in honorem Panos fieri solita, quæ postea ab Evandro in Arcadum translata, Lupercalia dicta sunt, ut placet Ovid. lib. 2. Fast. Panos tamen in Arcadici Lycæa Iovis sacra fuisse tradit, à Lycæone Pelasgi filio ad Iovis Lycæi aram primum instituta. Vide Cælium Rhodig. lib. 24. cap. 17.

Lycæus, xi, [Lycæus. Germ. Ein Berg in Arcadia den Jupiter jaget jaget.] Arcadiæ mons, Iovi facer teste Pausania in Arcadici, olim etiã Olympus & λυκεβητης id est, sacre panos ab incolis appellatus, quod Iovem ibi educatum existimarent. In quo etiam monte Iovis Lycæi ara fuit, à Lycæone Pelasgi filio primum consecrata: quam quò postea mediam partem liguine respersisset, in lupu dicitur esse transformatus. Erat tunc dem & Iovis Lycæi lucus, quem si quis lege spreca esset ingessisset, annum supervivere negabatur. Item Iovis insignis, nomine Agno, tam admirabilis naturæ, ut re divina, ibi cuiuslibet peracta, quæ oq; ramo aqua leviter commota, mox densis inde surgeret vapor nebula assimilis, quæ non multo post effusa nubis, aggregatis item aliis, largos demitteret imbres. Hæc Pausanias. Constat tamen Lycæum moni non soli Iovi, verum etiã Pani sacrum fuisse. Virg. 1. Geor. Ipe nemus liquens patriu, saltusq; Lycæi, Pan ovium custos, sua si tibi Menala curæ, Adsis è Tegeæe favens. Hinc etiam Lycæus passim à Poëtis cognominatur. Idem lib. 1. Aen. pelida monstrat sub rupe Lupercal, Parrhasio dictum Panos de more Lycæi.

Lycambes, bis, per tertiã vel Lycambes, bx, per primã dedicationem, λυκαμβες. Neobules pater fuit, qui quum filia Archilochi Poëtæ despondisset, posteaq; penitentia ductus, nò didisset, tã acerbo carmine ab eo esse perstrictus, ut unã eum filia laqueo vitã finiret. Hor. in Epod. Ode 6. in malos asperimus Parata tollo cornua: Quales Lycambe spectus infido gener.

Lycambes, a, um, pen. prod. Ovid. in Ibin: Tincta Lycambeo sanguine tela dabit.

Lycæa